

Thực đơn

Thường thức triết học

Mau lên nào!	3
Chậm rãi thôi!	4
Trước tiên, thời gian là gì nhỉ?	5
Thời gian biến đổi chúng ta.	7
Thời gian là ông chủ của con người	8
Đừng đùa với ông chủ!	11
Một giờ là ngắn hay dài?	13
Ai quyết định phương thức lấp đầy thời gian?	15
Người lớn cũng vậy ư?	16
Thời gian cần lấp đầy, thời gian tự do	17
Thời gian nhảm chán cũng rất quan trọng	19
Thời gian biểu	21
Thời gian tự do thường khiến người lớn sợ hãi	23
Tận hưởng cuộc sống	24
Thời gian là tiền bạc	26
Quý trọng thời gian.	28
Yêu thương quá khứ của mình...	30
Chuẩn bị cho ước mơ	31
Số tay Thường thức triết học	35

Mau lên nào!

“Mau đi tắm đi!”, “Mặc áo khoác vào mau!”,
“Mau lại đây!”, “Mau làm bài tập đi!”, “Đi
ngủ mau!”, “Tôi sẽ mau chóng đi chợ!”,
“Tôi sẽ mau chóng chuẩn bị bữa tối!”,
“Mau cầm lấy cặp sách đi!”, “Mau ăn
đi!”, “Mau trả lời điện thoại đi!”.

Ta gần như không bao giờ nghe thấy: “Đi tắm chậm thôi!”, “Mặc áo chậm thôi!”, “Đến đây chậm thôi!”, “Làm bài tập chậm thôi!”, “Đi ngủ chậm thôi!”, “Tôi sẽ chậm rãi đi chợ!”, “Tôi sẽ chậm rãi chuẩn bị bữa tối!”, “Chậm cầm lấy cặp sách đi!”, “Ăn chậm đi!”, “Chậm trả lời điện thoại đi!”.

Cách nói trên có nghĩa là cần phải thông thả khi làm một việc nào đó.

Chậm rãi thôi!

Đôi khi, ta được yêu cầu làm một việc nào đó chậm thôi, để thu được kết quả tốt hơn: “Viết chậm thôi, nếu không em sẽ phải tẩy xóa nhiều lần!”, “Nếu em làm bài chậm hơn, em sẽ mắc ít lỗi hơn!”.

Vậy thì tốt cuộc, ta nên làm việc chậm rãi hay mau lẹ? Ta nên lớn thật nhanh, hay là thông thả làm em bé thêm chút xíu nữa nếu muốn? Ta nên

ăn nhanh chiếc bánh gatô, hay là từ từ thưởng thức nó? Ta nên mau chóng làm bài tập, hay là bình tĩnh ngồi chơi thêm một lát đã?

Người ta thường nói, thông thả là mất thời gian. Nhưng người ta cũng nói, cần phải thông thả. Không phải lúc nào cũng dễ dàng phân biệt được rạch ròi hai thái cực đó. Mặt khác, người ta thường quyết định mà chẳng hề hỏi ý kiến của chúng ta: Phần thưởng gần như luôn dành cho người hành động nhanh nhẹn!

Trước tiên, thời gian là gì nhỉ?

Không ai nhìn thấy thời gian, không ai ngửi thấy thời gian, cũng không ai chạm được vào nó hay nghe thấy nó. Những gì chúng ta có thể nhìn thấy là các mùa đang thay đổi. Hoa lại nở, cây rụng lá, tuyết bao phủ vạn vật. Những gì chúng ta cảm thấy là nắng ấm lên một chút, hoặc cái lạnh quay trở lại, khiến chúng ta tê tái. Những gì chúng ta nghe thấy là tiếng ve sầu và tiếng đế lại ngân nga vào buổi tối.

• Một người đàn ông ngủ suốt hai mươi năm. Khi tỉnh dậy, anh thấy mọi người xung quanh đã thay đổi. Mái tóc của vợ anh vốn màu nâu, giờ đã bạc, và nếp nhăn xuất hiện quanh khóe mắt; con trai anh trước đây đi xe đạp ba bánh, giờ đang lái xe hơi; con gái anh lúc trước còn bú bình, giờ đang uống rượu trong ly; những cái cây anh trồng khi các con mới chào đời giờ đã cao tương, quán cà phê ở cuối phố đã đóng cửa, giờ trở thành cửa hàng điện thoại di động...

Người đàn ông này nhận ra thời gian trôi đi chỉ bởi mọi vật và mọi người xung quanh anh đã

thay đổi. Nếu anh không nhìn thấy vợ, các con, khu vườn, con phố, có lẽ anh sẽ không bao giờ biết được từng ấy thời gian đã trôi qua kể từ ngày anh chìm vào giấc ngủ. Thứ tồn tại trong thế giới của chúng ta, đó là sự thay đổi. Thời gian chính là sự thay đổi, sự chuyển biến.

Thời gian biến đổi chúng ta

Tất cả mọi thứ đều chuyển biến và thay đổi theo thời gian, điều đó diễn ra liên tục đến nỗi ta đôi khi ta cảm thấy sợ hãi. Thời gian có thể khiến ta sợ hãi.

Khi bạn nói: “*Tớ hơi sợ lớn lên*”, điều đó không có nghĩa là “*tớ sợ mình sẽ cao 1,60m hay 1,75m*”, mà có nghĩa là “*tớ sợ rằng cha mẹ sẽ yêu thương tớ ít đi, rằng họ sẽ bớt âu yếm tớ hơn*”. Ta hoang mang không biết mình sẽ như thế nào, ta tự hỏi liệu ta sẽ giống như bây giờ không, hay ta sẽ hoàn toàn đổi khác. Chỉ cần quan sát ông nội là đủ hiểu: Làm sao tin được ông từng là một đứa bé tí bú ti cơ chứ!

Thật không thể tin nổi, lẽ nào ông nội chống gậy, đầu hói, miệng ngậm tẩu thuốc lại chính là đứa bé trong bức ảnh?

Đúng là vậy, nhưng cũng không hẳn là vậy. Thời gian đã biến đổi ông nội. Thời gian biến đổi ngoại hình của ông, đương nhiên, và cả tính cách nữa. Nhưng ông vẫn là chính ông ở một chừng mực nào đó, một chút thôi, không phải hoàn toàn.

Vì thế, thời gian khiến ta sợ hãi, bởi mỗi người đều bán khoán điều gì sẽ còn lại trong bản thân họ.

Thời gian là ông chủ của con người

“Hai phút nữa, chúng ta sẽ ngồi vào bàn ăn!”

Điều đó có nghĩa là khi kim giây chạy được hai vòng, ta phải ngồi vào bàn ăn. Nói cách khác, những

chiếc kim đồng hồ là thứ quyết định thời điểm hoàn hảo để ăn tối.

Như vậy, thời gian chính là thứ điều khiển chúng ta.

Nhưng ta cũng nói: *“Nếu bạn đói, hãy ngồi vào bàn đi!”* Khi ấy, có lẽ cơn đói mới là thứ quyết định việc ăn tối, không phải thời gian.

Thời gian điều khiển chúng ta nếu chúng ta nói: *“Bạn có thể đọc tiếp trong vòng mười lăm phút nữa, sau đó tắt điện nhé.”*

Thời gian không điều khiển chúng ta nếu chúng ta nói: *“Khi bạn đọc xong truyện, hãy tắt điện nhé.”*

Thời gian điều khiển chúng ta nếu chúng ta nói: *“Bạn mới chỉ học bài trong vòng nửa tiếng, chừng ấy là không đủ đâu!”*

Thời gian không điều khiển chúng ta nếu chúng ta nói: *“Bạn có nhớ kĩ bài học của mình không?”*

Người chủ vĩ đại của con người là đồng hồ treo tường, đồng hồ đeo tay, là thời gian. Chiếc đồng hồ quyết định khi nào cổng trường đóng lại và mở ra, khi nào giờ giải lao bắt đầu và kết thúc. Chiếc đồng hồ quyết định khi nào cha mẹ phải đi làm, khi nào tàu chạy, khi nào phim hoạt hình được chiếu trên ti vi...

